

FLPP

FUNDAMENTĀLIE UN
LIETIŠĶIE PĒTĪJUMU
PROJEKTI

RĒZEKNES TEHNOĻĪJU AKADEMĪJA

**Transformatīvas digitālās mācīšanās ieviešana pedagogijas zinātnes
doktora programmā Latvijā
(DocTDLL) lzp-2018/2-0180**

*Implementation of Transformative Digital Learning in Doctoral
Program of Pedagogical Science in Latvia
(DocTDLL) lzp-2018/2-0180*

**Temats: Didaktisko materiālu izstrādes paraugi doktora studiju
programmai ‘Pedagoģija’
Docētāju nodarbība: Transformatīvās digitālās mācīšanās
ieviešana doktora programmā. Pētniecisks studiju process.**

Irēna Žogla, Valsts Emeritētā zinātniece, RTA vadošā pētniece

Ievadam: 2018.gadā Boloņas procesa valstis vienojās, ka augstākā izglītība ir jāattīsta uz digitalizācijas un pedagoģiskas inovācijas prioritātes

- (a) šai nodarbībai nav mērķis visu pabeigt; tā ievada ideju
- (b) pedagoģiskā procesa digitalizēšanu var aplūkot divējādi:
  - tehnoloģijas kā formālās izglītības līdzeklis informācijas ieguvei (aizstāj grāmatu)- nepietiek!
  - ***tehnoloģijas kā visā procesā integrēts studiju organizācijas komponents, kurš piedāvā uz pedagoģijas un tehnoloģiju sinerģijas pamata kvalitatīvi jaunu studentu un docētāju sasniegumu – kompetences izmantošanu aktuālu problēmu risināšanā mainīgajā realitātē – izziņas, pārdzīvojumu, komunikēšanas un sadarbības kultūru – jaunu kvalitāti, lai mācītos vienmēr un visur.***

Pēc studiju kursa plāna tāda varētu būt pirmā kontaktnodarbība, kas parasti aptver kursa izpētes priekšmetu, teorijas utt. Būtu vēlams dalīt 2 nodarbībās, paredzot laiku izmantot digitālās tehnoloģijas darbam ar literatūru līdz otrajai nodarbības daļai. *Vēlams ,pieķert‘ klāt arī citām nodarbībām plānoto tematiku – nepazudīs, bet iegūs viengabalainību!*

To var tradicionāli izstāstīt, kā to darīja ,ortodoksālā/tradicionālā pedagoģija‘, bet labāk piedāvāt doktorantiem pašiem atklāt (mērķtiecībai kodolīgs ievadiņš neskādēs) ... tas būs ieguvums visai kursa apguvei. Katrs studiju kurss konkretizē šo nodarbību attiecīgi, piepilda ar savu saturu.

Pētīšana ir izziņas process, jaunu zināšanu ieguve un mūsdienīga studiju procesa loģiku veidojošs faktors

Domāšana ir viedas mācīšanās metode

1. **Interaktīva nodarbība turpina A-daļā sasniegto** (kopā 15 min e-vidē):

Mērķis noskaidrot būtību:

- **Doktorantiem** programmas nodarbībā - Kas nošķir pētniecisku procesu no informējoša?

-**Šodienas grupai: ko un kā transformē digitālās tehnoloģijas vispār pedagogijā un/vai noteiktā studiju kursa pētnieciskā procesā?**

- Dalībnieki mazās grupās vāc ‚ideju dīķi‘ – 5 min.
- Lielākās grupās vai plenāri apspriež un strukturē idejas – 5 min.
- Secinājumi – 5 min.

Kopā ar doktorantiem apspriežam, **ko izmainīs tehnoloģijas** kursa apgūvē, ko nevar sasniegt tradicionālā veidā, kādi ierobežojumi, veidojam tabulu:

Spēja/kompetence	Būtiskas prioritātes	Ierobežojumi
Izziņas spējas...	Iespēja sasniegto kompetenci izmantot jau studiju procesā, turpināt tās attīstību līdz meistara, pat eksperta līmenim Ātri piedāvā lielu info apjomu	*Mēdz reducēt atmiņas īpašības, *Uzmanību fokusē uz nelieliem, apjomiem... *Ierobežota IT klātbūtne ierobežo kompetence attīstību spējā...

Nodarbība palīdzēs doktorantiem apzināt pedagogijas/pedagoģijas apakšnozares/studiju kursa priekšmetu un galveno problēmu/problēmas pēc būtības/dzili

2. **Interaktīva nodarbība – 4 aktivitātes (kopā 45 min):**
Pētniecisks studiju process – atbilstīgs doktoranta digitāli transformatīvām studijām.

1. aktivitāte – konkrētā studiju kursā strādā ar kursam atbilstīgiem digitālajiem avotiem, izmanto atbilstīgus jēdzienus...

Gatavojas iepriekš!!!

Tagad kolēģu grupās formulējam:

- (a) Vispārīgās pedagoģijas galveno problēmu digitālās tehnikas plašā integrētībā **pētnieciskā studiju procesā,**
- (b) Vispārīgās pedagoģijas izpētes priekšmetu,
- (c) sadala izpētes priekšmetu un galveno problēmu vairākās būtiskās problēmās (pedagoģijas apakšnozarei, studiju kursam...).

Izveido ‚ideju dīķi‘ - 10 min.

Doktoranti atbilstīgi savām vajadzībām identificē studiju kursa personisko nozīmīgumu un kopā ar docētāju veido studiju kursa filozofiju, akcentus, norisi... Tā ir lomu transformēšanās un savstarpēja aizstājamība – darbošanās docētāju-doktorantu komandā.

Šī aktivitāte māca atpazīt, identificēt teorijā un praksē jau atrisināto un izmantojamo, galvenais – atpazīt izpētei nozīmīgas problēmas lielajā neveiksmju un kļūdu pedagoģiskajā dīķī.

2.aktivitāte – grupas vai plenārā grupa analizē priekšlikumus un sadala tos 3 daļās: (a) zinātniski vērtīgas problēmas, (b) ikdienas problēmas, kuras rodas darītāju kļūdu dēļ, (c) konteksta problēmas, kuras ietekmē, bet neattiecas uz studiju kursu. 15 min.

Doktorantiem būs jāpalasa atbilstīga literatūra, lai ,izvilktu‘ zinātniski vērtīgas problēmas – jāstrādā tīklā un bibliotēkā

Aktivitātes iespējamais sasniegums:

nošķirt priekšlikumus – zinātniski vērtīgas problēmas, darba kļūdas, pedagoģisko procesu ietekmējošas konteksta problēmas.

Tā kā pedagoģijai jāreaģē uz kontekstu (vides izaicinājumi ir studentu/skolēnu vajadzībās), vēlams ieteikt doktorantiem vienu no patstāvīgajiem darbiem: kā integrēt pedagoģijas procesā vai kā transformēt pedagoģijas procesu, lai atbildētu uz ... vides izaicinājumu?

Iespējams patstāvīgais darbs: kā digitālās tehnoloģijas transformē pedagoģisko procesu ... studiju kursa galvenās problēmas (vai tās daļas) atrisināšanai?

3.aktivitāte – zinātniski nozīmīgos priekšlikumus analizē un vērtē pēc to nozīmīguma (a) teorijai, (b) pētniecībai un (c) praksei. Docētāju grupas var analizēt savu kursu problemātiku saistībā ar doktorantūras programmu – 10 min

Šī aktivitāte rosina docētājus apzināt savu gatavību, kompetenci, balstzināšanas šī kursa apguvei. Mūsdienīgas studijas docētājam sākas ar savas pieredzes pašnovērtēšanu, lai ar to saistītu kursa mērķus, izraudzītos visefektīvāko veidu, kā iegūt paredzēto sasniegumu (formulēti kursa aprakstā), lai personalizētu akadēmiskās studijas.

Doktorantiem ieteicams pēc pirmās interaktīvās nodarbības izpildīt pašnovērtēšanas tabulu (orientēs doktora studijas)

Mēs mācāmies kopā un reizē ar saviem studentiem, ar doktorantiem it īpaši – uz mācīšanos, pētīšanu kopā balstām mūsdienīgu pedagoģisko procesu; docētāja un doktoranta lomas ir savstarpēji aizstājamas – liekam lietā doktorantu prioritātes, lai māca mūs un pat vada digitālo tehnoloģiju integrēšanu procesā.

Gatavs pētnieks nepiedzimst, šī prasme, kompetence, domāšanas kvalitāte, spēja/kapacitāte ... veidojas visai ilgstoši un ar skolotāja/docētāja palīdzību. Tādēļ izstāstīt lekcijā par pētīšanu nozīmē neko nenasniegt!!!
Šo kompetenci doktorants attīsta visosursos un visos doktorantūras gados!

Trijos aktivitātes posmos jānonāk līdz **izpratībai par galveno**

studiju kursa/nozares problēmu un izpētes priekšmetu.

4.aktivitāte – dalībnieku diskusija par sasniedzamo kompetenci (sapilda kompetences pašnovērtēšanas tabulu), tās pašnovērtēšanu un novērtēšanas sistēmu, kuras galvenais mērķis ir palīdzēt doktorantiem pierast pie domas, ka svarīgākā ir pašnovērtēšana, ka tā jāveic sistemātiski; pašnovērtēšanas prasme – vada pašregulētas studijas.

Kompetences tabulā (pēc deskriptoriem) ir jāiestrādā digitālo tehnoloģiju funkcijas un tās attiecīgi jāvērtē – DocTDL projektā 2020.gadā pabeidzams darbs.

Te neder tikai kaut ko uzskaitīt, ir jāiestrādā IT būtisks devums un ierobežojumi – tas mācīs docētājus un studentus, kas ir jāsasniedz un kā veidot procesu...

Secinājumi par pētniecisku procesu doktorantūras studijās – 10 min.

Variants: *Doktoranta kompetences attīstības tabula pašnovērtēšanai* – tā ir piedāvāta iepriekš nosūtītajos RTA ieteikumos kā 2. doktorantiem ieteicamais darbs. Doktorants ar docētāja palīdzību izveido savu tabulu, ko izmanto studiju kursa sākumā un beigās (var arī starpnovērtējumiem). Racionāli ir izmantot katram vērtējumam savu krāsu – tad var darboties ar vienu tabulu.

*Kolēģi, atvainojiet par šī materiāla konspektīvo raksturu! Tās ir manas piezīmes šodienas nodarbei. Vēlu mums visiem labus sasniegumus šajā vēl topošajā pedagoģiskajā realitātē. Cieņā Irēna
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX*

Komentāri ievadam un literatūra (atbilstīgi katra studiju kursa specifikai, lai doktoranti orientētos uz sasnieguma kvalitāti); orientējoši 1-

1,5 stundas.

Ir saņēmuši RTA docētāji, arī ciklu deskriptorus u.c. materiālus studentu patstāvīgā darba organizēšanai.